

Smotra Dalmatinska

La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO
all' Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.
Pitanja za predročuju uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilježne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju postanskim naptunima. — Rokupisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju.
Pisma i novce treba slati „Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar“
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Per l'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre o trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.
Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono respinte. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.
Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all'Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara*.
Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDÌ ED AL SABATO

Na svršetku prve godine ratovanja.

Prigodom obilježnice početka svjetskoga rata donosi poslušna „Wiener Abendpost“ članak, u kome se kaže:

„Što se je od proglašenja rata Austrije-Ugarske Srbiji doznalo o pretečnim zgodama evropske krize, može da potpuno umiri našu savjest. Diplomatska saopćenja centralnih vlasti, pa i priznanja neprijateljske diplomacije utvrdiše na način, koji isključuje svaku sumnju, da Austrija-Ugarska i njezina saveznica Njemačka vode rat za svoj opstanak, za svoje samoodržanje i za mogućnost mirnoga rada. Danas zna čitav svijet, da su neprestana, sve drzovitija izazivanja Srbije, koja je bila oruđe Rusije, imala da potkopaju ugled i čast Monarhije, da je ponizuju, dok ne bi u potpunoj moralnoj nemoci postala lakim plijenom.“

Nevjerni saveznik na jugu već je onda imao pred očima nadu, da će Monarhiji otići dragocjene krajeve, te je posve potisnuti s mora.

S navalom na Austriju-Ugarsku imao se spojiti osvetnički rat protiv Njemačke, koja nije nikada zloupotrebljavala svoju moć i kroz godine divnim mirom podnosila sva diplomatska izazivanja. Jedini zločin, koji je počinila, jest, da je postala jakom, budnom i okretnom.“

Mržnju i zavist neprijatelja natkrililo je njihovo slijepo pouzdanje u premoć na broju i potcjenjivanje centralnih vlasti. No junačka djela naše vojske i mornarice, patriotska ođanost i požrtvovnost našega pučanstva, a nadasve jednodušno zalaganje svih naroda za očuvanje starodrevnoga carstva poučile neprijatelje, da su se prevarili. Uvjerenje, da je netaknuti opstanak Monarhije jedino jamstvo za samostalnost i napredak njezinih naroda, dade njima i našoj vojsci otpornu snagu, kojoj se divio svijet, a koja je ubrzo prinukala i neprijatelje, da isprave svoj sud o Monarhiji. Opet se je divnim načinom potvrdila istinitost one Bismarkove: „Kada Cesar Franjo Josip uzjaši konja, svi narodi nagru za njim.“

Junaštvo, ustrajnost i požrtvovnost naših četa, koje nadilaze svako očekivanje, slomiše, u vjernom jedinstvu s junačkim četama savezne Njemačke, snagu milijuna ruske vojske. Podla izdaja dosadašnjega saveznika nije u tome mogla ništa promijeniti. Talijanska vojska uzalud nasrće, uz grozne gubitke, na našu jugozapadnu granicu, a naša je junačka mornarica još nedavno zadala dušmanu bolne gubitke, a da sama nije izgubila ni cigli brod.

Premda se još ne može dočeti konac groznome rvanju, Monarhija je već dosada imala od borbe neprocjenjivu moralnu dobit, kakvom se ne može podičiti nijedan neprijatelj. Cijena i ugled Monarhije porastose toliko, da su natkrilile same naše nade. Pouzdanje je naših vojnika čvršće no ikada prije, a pouzdanje naše vojske imale su da izdrže mnogo teških kušnja. Danas, dok naši dušmani drže u svojim rukama samo jedno parčence zemljišta u središnjoj Galiciji i u Elzasu, Njemačka ima u svojoj vlasti bezmalo cijelu Belgiju, i uz to najbogatije krajeve Francuske; savezne austrijsko-ugarske i njemačke vojske zakoračile su duboko u rusku Poljsku; grla njihovih topova naperena su protiv najtvrdjeg branika ruske carevine; na jugo-zapadnoj fronti naš najnoviji protivnik žrtvuje hiljadama svoje ljude, a da mu još nije pošlo za rukom da probije čvrsti bedem, što ga obrazovavaše prsa naših vojnika. Na Dardanelskom žrtvuje naš treći saveznik koji čvrsto na svom braniku, vazda spreman kao zapeta puška. Savezne vojske kao vjerni pobratimi, znaće da kraju stignu onim putem, kojim su se zajednički uputile.

Čiste savjesti i svijejsni snage, odlučni smo, da se dosadašnjom ustrajnošću i požrtvovnošću dalje borimo za svoje samoodržanje protiv ljudskih pohota naših susjeda, protiv rovarjenja, koja postadoše nesnosna za mir Evrope i protiv nahuškavanja naroda, te očekujemo, da će pobjeda dopasti dobru stvar, za koju se sa svojim vjernim saveznicima borimo, da će Monarhiji, okušanoj u oluji, biti dosugjen trajan, častni mir, a starodrevna kruna Habsburga da će zasjati u novom; neprolaznom sjaju. Bože, poživi Cesara! Bože, čuvaj Carstvo! Bože, blagoslovi oružje naše!!

Viribus Unitis

1914—1915.

26. VII. 1915.

Godina ljutoga rvanja, najnapetije duševne i fizične snage, godina, kakovu svjetska povijest po sudbonosnim promjenama i teškim događajima možda nije dosad zapamtila, ovo dana eto tone u prošlost. Tko bi htio da istakne vaš onaj duh i sve junaštvo, pa ustrajnost i narodnu

snagu, koje bez prekida i odmora pokreću veličajni ovaj stroj, napisao bi debele knjige i — još ne bi sve rekao.

Samo sloga i jedinstvo mogoše da stvore ovu impozantnu, moćnu cjelinu, ovaj bedem, na koji dušman do iznemoglosti nasrće, da se pod njim malaksao sruši i sori.

Zakopasmo kletu neslogu, koja nam je još do jučer u zametku gušila svu duševnu snagu, koja nam je ubijala pouzdanje u same sebe, koja nam je u žile uštrcalava otrov ukočenosti i izmoždenosti, a Austriju bijaše dovela do ruba propasti.

Oko osvećenog prijestolja Habsburga sjatiše se svi narodi podunavske monarhije i razviše stijeg jedinstva i snage. Opet je zagrmila stara riječ: „U Tvojemu je taboru Austrija“, a junački sinovi svih naroda Carstva bacije se neslučenom snagom, u novorogenoj samosvijesti i opojeni pobjedom na neprijatelja. Na žaru ljubavi i ođanosti za sijedoga Vladara rastopiše se učas slične zadjevce, koje su kao rgja rastakale starodrevno Carstvo. Svaki je pojedinac dozrio do potpuna čovjeka, spreman da žrtvuje blago i krv za svoga ljubljenog Cesara i za mili Dom.

„Živio Cesar!“ Taj poklik bijaše tim divnim junacima životni melem u gromkoj jeci topovskoga tunja, u bijesu juriša i — u iznemoglosti; a umiruće usne šaputahu još riječi blagoslova za Cesara, koga su toliko ljubile, za koga su se borile i za koga eto i umiru....

Rat je donio i nedaća, kakvih u ovakovom strašnom svjetskom požaru mora da bude. Tada nikoše kao gljive malodušni i sumnjičavi i rigahu poput zmija otrov i pjenu u narod... Ali zaludu! Neslomljiva osta snaga i ustrajnost naše vojske. Pa i ako smo se kojiput morali povući pred snažnijom premoći, krepka nam mišica nije smalaksala, a mač je tim snažnije sjekao dušmane.

Danas, kada se poslije pune godine povraća dan proglašenja rata, dosta je, da bacimo pogled na kartu i na šančeve naših divnih četa, a da budemo uvjereni, da su uspjeh i pobjeda na našoj strani i da će tu i ostati, jer je u ljubavi za Cesara čarobna naša moć i snaga.

Stari i moćni dvoglavi orao snažno širi svoje orijasko kreljuti i klikće u bijeli svijet, obliječuci oko naših dušmana: „Austrija će vječna biti!“

T. T.

Protekla godina rata.

Beč, 26. Pišu iz stana ratne štampe:

Naše vojske, koje se uspješno bore na dvostrukoj fronti, svetuju danas obljetnicu sudbonosnoga dana, kad ono isteće rok ultimatumu što ga Austrija-Ugarska uputi Srbiji. Od toga se dana bezbroj neprijatelja oborio na čvrsto ujedinjene središnje vlasti. Naše vojske imale su da izdrže mnogo teških kušnja. Danas, dok naši dušmani drže u svojim rukama samo jedno parčence zemljišta u središnjoj Galiciji i u Elzasu, Njemačka ima u svojoj vlasti bezmalo cijelu Belgiju, i uz to najbogatije krajeve Francuske; savezne austrijsko-ugarske i njemačke vojske zakoračile su duboko u rusku Poljsku; grla njihovih topova naperena su protiv najtvrdjeg branika ruske carevine; na jugo-zapadnoj fronti naš najnoviji protivnik žrtvuje hiljadama svoje ljude, a da mu još nije pošlo za rukom da probije čvrsti bedem, što ga obrazovavaše prsa naših vojnika. Na Dardanelskom žrtvuje naš treći saveznik koji čvrsto na svom braniku, vazda spreman kao zapeta puška. Savezne vojske kao vjerni pobratimi, znaće da kraju stignu onim putem, kojim su se zajednički uputile.

Nova „Crvena knjiga“ o Italiji

(Nastavak vidi br. 49.)

Italija sili.

Dne 11. decembra — prema brzojavi grofa Berchtolda barunu Macchii — izjavio je talijanski poklisar vojvoda Avarna, da je ulaskom austrijsko-ugarskih četa u Srbiju stvoren nov položaj, koji prema VII. članku ima da bude predmetom nove konverzacije. Potrebno je, da se odmah ugje u konkretne pregovore.

Grof Berchtold javlja dne 12 decembra, da je vojvodi Avarni u prvom redu izjavio svoje čugjenje poradi te izjave, budući da ne odgovara faktičnom stanju ishodna tačka izjave, naime, da bismo se mi prije prijelaza srpske granice morali sporazumjeti s talijanskom vladom. Morao bi se sjećati, da mu je grof Berchtold u svoje doba saopćio našu odluku, da ćemo povući krajnje konsekvencije iz držanja Srbije, pa nas je markiz di San Giuliano formalno uvjeravao, da Italija neće smetati naše vojne operacije, pa da želi od nas jedino priznanje primjenjivanja članka VII. na sadašnji slučaj. Na svršetku konverzacije zamolio je poklisara, da dokaže svojoj vladi, kako ne bi priličilo, da se stavi na srpsko stajalište, koje ide za tim, da se oduzme naše bosansko-hercegovačko-dalmatinsko zemljište. Svaki objektivni posmatrač mora uvidjeti, kakovim bi se velikim opasnostima izložila Italija, kad bi počela provoditi ovakovu politiku.

Dne 13 decembra objašnjava grof Berchtold u brzojavi barunu Macchii, da bi se o „privremenoj okupaciji“ moglo govoriti samo onda, kad bi se neprijateljsko zemljište zadržalo i preko ratnih potreba, a ne onda, kad se preduzimaju ratne operacije. On nije načelno protiv pregovora, premda nema nikakve konkretne ishodne tačke za taj posao. Zapođivanje pregovaranja o talijanskim narodnim aspiracijama, o kojima je nešto natuknuo vojvoda Avarna, dakako da je isključeno; naprotiv toga, moglo bi se povesti razgovor o Egejskim otocima i ostrvu Saseun. — Dne 19 decembra došao je vojvoda Avarna ponovno grofu Berchtoldu i saopćio mu, da se ministar spoljašnjih poslova barun Sonnino ograguje protiv razlikovanja između privremene okupacije i ratnog zaposjednuća. Istog dana reče barun Sonnino našem poklisaru u Rimu, da je sada otpala ishodna tačka za pregovaranje, naime zaposjednuće izvjesnih dijelova Srbije po austro-ugarskim četama.

Dne 25 decembra javlja austrijsko-ugarski konzul iz Valone, da je na različite dijelove grada palo nekoliko hitaca, pašto se je iskrcalo 300 talijanskih vojnika.

Dne 4 januara saopćena su grofu Berchtoldu dva izvještaja kneza Bülowa o razgovorima s barunom Sonninom i gosp. Giolitti-em, prema kojima je u Italiji općenito raširena vijest, da je Austrijsko-Ugarska po svojim unutrašnjim prilikama nesposobna da povede rat, te da je namijenjena propasti; talijanska dinastija neće se moći održati na prijestolju, ako Italija izagje iz svjetskoga rata bez ikakova dobitka. Kao zemljišna kompenzacija spominje se Trentino, ali se aspiracije protežu i na Trst. Ratni podsticatelji doduše su u manjini, ali u Italiji ponajviše preotimlju mah bukaci.

Dne 7 januara javlja grof Berchtold barunu Macchii, da u daljnjim pregovorima o kompenzaciji povede razgovor i o Albaniji.

Dne 8 januara javlja grof Berchtold: kad je Austrija-Ugarska u načelu sklona na prijateljske pregovore o kompenzacijama, valja da se i Italija sjeti svojih savezničkih dužnosti, te održi blagonaklonu neutralnost. Talijanski državnici prelaze preko saveznih dužnosti miškom, pa se ne trude ništa da štampom podrže prijateljsko raspoloženje.

Dne 11 januara izjavljuje poklisar vojvoda Avarna grofu Berchtoldu po nalogu Sonninovu, da bi valjalo smući dosta čvrstosti i mira, kako bi se pristupilo delikatnom pitanju o eventualnom odstupanju jednog kraja, koji je dosad pripadao austrijsko-ugarskoj monarhiji. Grof Berchtold na to izražava svoje čugjenje i žaljenje, te između ostaloga upozorava, da bi se takovo iziskivanje protivilo ugovoru trojnoga saveza, koji je složen na načelu neokrnjenog održavanja savezničke vlasti. Grof Berchtold upozorava na zaposjednuće Valone, koje daje Austriji-Ugarskoj pravo na kompenzacije.

Dne 19 januara saopćuje novi spoljašnji ministar barun Burián poklisaru Avarni telegram kneza Bülowa, koji stavlja ministru na dušu, da povede pregovore u svrhu razjašnjenja naših odnosa i rješavanja neriješenih pitanja s potpunim obzirom na naš položaj i integritet kao velike vlasti, te da tom prilikom nipošto ne ostavi baruna Sonnina u sumnji, da će Italija načelno Njemačkoj potpuno na našoj strani, ako njemu ne pogje za rukom održati mir s Austro-Ugarskom.

Pregovori o odstupu zemljišta.

Dne 20 januara obavješćuje barun Burián baruna Macchio o posjeti vojvode Avarne, koji je opet poveo riječ o pitanju glede kompenzacija, primjetivši, da bi bez riješenja ovog pitanja u duhu narodnih aspiracija zaprijetila opasnost talijanskoj dinastiji i postojećemu redu uopće. Na to je barun Burián izrazio svoje čugjenje, kako Italija može od nas zahtijevati, da žrtvuemo naše zemljište za svladanje unutrašnjeg vrienja Italije, pa je sebi pridržao, da ispita, da li se članak VII. uopće može primijeniti na kompenzacije drugdje nego li na Balkanskom poluotoku. Dne 28 januara opet je vojvoda Avarna poveo riječ o pitanju glede kompenzacija. Italija se ne može uputiti na krajeve koje druge zaračene države, jer bi to značilo povredu neutralnosti, dok je slobodno Austriji-Ugarskoj, da svoje volje dobrovoljno nešto odstupi. Barunu Sonninu je stalo do toga, da se to načelno obeća još prije, nego li se sastane Komora. Barun Burián veli, da mu je teško pristati uz mišao, po

kojoj Italija zahtijeva kompenzaciju iz austrijsko-ugarskog zemljišta za puku mogućnost, da Austrija-Ugarska u buduće nesto steće, ali izjavljuje, da je voljan, i ako ne može ni načelno pristati na to, da zapodijene konverzaciju o toj temi. Dne 9 februara, opet se je Avarna povratio na ovo pitanje, a barun je Burián odvratio, da mora saopćiti ovo pitanje drugim odgovornim faktorima monarhije, upozorivši na to, da privremena okupacija Egejskih otoka (Dodekanesosa) i Valone podaje Austriji-Ugarskoj pravo na kompenzaciju. Dne 15 februara izjavio je Avarna, pošto nema ni načelnog pristajanja, da talijanska vlada u zaštitu svojeg dostojanstva povlači sve svoje prijedloge i pobude, smatrajući, da se svaka akcija protiv koje balkanske države kosi sa člankom VII., te da bi moglo dovesti do ozbiljnih posljedica, kad bi Austrija-Ugarska smetnula s uma ovu obvezu.

Dne 19 februara javlja barun Macchio, da mu je stigla vjerodostojna vijest, da je pred pet dana kabinet Salandra-Sonnino jednodušno odlučio, da će navijestiti rat, ako ne bi mogao postići zemljišnih koncesija.

Dne 22 februara uručuje Avarna Sonninu poruku. Priopćenje, što se je predalo austrijsko-ugarskoj vladi, prikazuje se kao „veto“ protiv svake austrijsko-ugarske vojničke akcije, dok se ne bude postigao sporazum, što je predviđen u kompenzacionom članku, pa bi svakom drugom istupanje austrijsko-ugarske vlade vratilo Italiji potpunu slobodu akcije za očuvanje njenih interesa. Sonnino takogjer tvrđi, da se je Austrija-Ugarska odrekla svojeg kompenzacionog prava glede Dodekanesosa. Barun Burián upozoruje na to, da je Sonnino povukao svoje pređašnje prijedloge, ali primjećuje, da će u svoje vrijeme najaviti svoju namjeru za pregovore o prethodnom sporazumku u smislu članka VII., a da se ni na što ne obvezuje glede kompenzacione podloge.

Dne 6 marča izvješćuje barun Macchio da mu položaj prikazuje vrlo ozbiljnu sliku.

Dne 9 marča javlja barun Burián, da je saopćio Avarni, da je načelno prihvatio kompenzacionu podlogu za odstup vlastitog zemljišta.

Dne 17 marča veli barun Burián u telegramu na baruna Macchia, da bi se mogle uzeti u pretes stanovite garancije, ako se Italija boji, da se ne će provesti obećani odstup zemljišta. S obzirom na ponude, što ih ententne vlasti stavljaju Italiji, moglo bi se takogjer utanačiti, da će u slučaju naše pobjede imati Italija udjela kod stečevina. U drugom telegramu od 19 marča odražuje barun Burián svoje stanovište, da odstup našeg zemljišta Italiji ne će ovisiti o tome, da li ćemo i kakve ćemo tečevine postići na Balkanu. Iz telegrama baruna Buriána od 21 marča se razbira, da je barun Sonnino za teritorijalne koncesije s naše strane ponudio potpunu slobodu akcije protiv Srbije i Crne-Gore za sve vrijeme, dok traje rat. Telegram od 23 marča saopćuje, da barun Sonnino sada očekuje konkretne i tačne austrijsko-ugarske prijedloge, te da ostaje kod zahtjeva, da se odmah provede nagodba, koja bi se imala sklopiti.

U izvještaju od 24 marča veli barun Macchio, da velika većina političkih i intelektualnih krugova smatra sporazumak nadasve poželjnim, dok u drugu ruku crta spletarenje ententne štampe i poznate agitacije, što ih očevidno podupiru takogjer ljudi, koji sjede u krilu vlade. Težište položaja leži u vladinim rukama, a mnogi znakovi upućuju na to, da vladi nije ozbiljno stalo do toga, da postigne s nama sporazumak.

Dne 28 marča saopćuje baron Burián poklisaru, da se je izjavio spremnim na odstup zemljišta u južnom Tirolu kao i na odstup grada Trenta: barun Burián saopćuje takogjer uvjete, što ih je postavio.

Dne 1 aprila telegram baruna Macchia prikazuje ovako položaj:

„Tobožnja ponuda Engleske, da će pokriti ratne troškove, teritorijalni mamac, kojeg ne treba pobliže ispitivati, vječita bojazan, da će ipak zakasniti na istoku, s ententom uspredno rovarenje republikanaca i slobodnih zidara, među kojima se nadasve ističe ministar Martini, a napose engleska šaka, koja se svaki dan osjeća i protiv koje nema dosta energije u talijanskoj naravi — sve bi to dovoljno objasnilo, ako napokon više ne bi mogla odoljeti slaba talijanska vlada.“

Istog dana saopćuje barun Burián poklisaru, da ga je bar. Sonnino obavijestio po vojvodi Avarni, da ne može pristati na neograničenu slobodu akcije Austrije-Ugarske na Balkanu, ako Austrija-Ugarska ne izjavi potpuno „désintéressément“ u Albaniji — čemu je odmah prigovorio barun Burián — te da se mogu stvoriti srdačni odnosi između obiju vlasti samo onda, ako se uspostave na Jadranskom moru veći uvjeti pariteta i sigurnosti. Budući da je Sonnino izjavio, da su koncesije Austrije-Ugarske u Tirolu neopredjeljene, precizira barun Burián krajeve koje bismo bili voljni da ondje odstupimo.

Rimske slike o položaju.

Dne 2 aprila doznaje barun Macchio s pouzdanosti strane, da se u Rimu ne će požuriti s odgovorom, jer se tek mora vidjeti, da li će i kada će Rusi provaliti u Ugarsku, a saveznici osvojiti Dardanele.

U izvještaju od 3 aprila izvodi megju ostalim barun Macchio, kako se je već pred mnogo mjeseci uvrijedilo u Italiji uvjerenje, da bi zaprijetila opasnost svelevlasnom položaju Italije, ako bi izasla iz svjetskog rata boz proširenja teritorija. Ententa je računala, da će Italija navaliti već početkom ožujka. Martini je sklonuo Sonnina, da primi Barzilai-a, koji je razložio ministru, da bi njegovi pristaše mirno prihvatili sporazumak s nama samo onda, ako bi se udovoljilo takogjer jadranskim aspiracijama. U izvještaju od 7 aprila izvodi poklisar, kako je mnogim Talijanima nesnosna misao, da Italija ne igra nikakove uloge, bilo na jednoj bilo na drugoj strani. Vlada goji nemir u štampi, kako bi se spram nas mogla pozvati na neprijateljstvo javnoga mnjenja.

Dne 10 aprila predaje poklisar Avarna barunu Buriānu „aide-mémoire“, gdje su sadržani zahtjevi, što ih stavlja Italija za očuvanje svoje neutralnosti naprama Austriji-Ugarskoj i Njemačkoj. Barun Buriān dne 11 aprila žicom saopćuje poklisaru ove zahtjeve.

Dne 14 aprila izvodi poklisar sa Sonninom, da je ovaj rekao, da će se moći sklopiti nagodba. Glavni elementi, koji utječu na talijansku vladu, ostaju, tako primjećuje barun Macchio, jedni te isti: strah pred Engleskom, strah pred revolucijom; čini se, da se osobito kod Dvora sada boje više ove revolucije, nego li rata, a u drugu ruku neizvjesnost o razmjerju sila obiju grupa.

Dne 16 aprila saopćuje barun Buriān barunu Macchio odgovor, što će ga dati Avari. Veliki dio prijedloga, napose glede primorja, Trsta i Dalmacije, ne može se prihvatiti; područje u Tirolu može se proširiti, Buriān ne spominje granice, ali se ne može odstupiti zemljište, gdje se njemački govori. Eventualna promjena ugovora o Albaniji mogla bi se uzeti u pretres. U obećanje o neutralnosti mora se poprimiti Turska.

Dne 18 aprila javlja barun Macchio nakon razgovora s barunom Sonninom, kako je stekao dojam, da se Sonninovi zahtjevi ne osnivaju na ozbiljnom studiju, pa da je istinita tvrdnja, da su ministru nametnuli, i to: glavni štab zahtjev glede Soče, ministar mornarice zahtjev glede dalmatinskih otoka, a Barzilai zahtjev glede Trsta. Dne 20 aprila razgovarao se barun Macchio s ministrom-predsjednikom Salandrom, koji mu je naglasio, da se je tršćansko pitanje tako uvrijedilo u narodnom osjećaju, da kralj stavlja na kocku popularnost, ako ne još nešto goreg, kad se ne bi udovoljilo ovom osjećaju; naproti tomu je arbanasko pitanje sporedne važnosti. Barun Macchio dao je razumjeti ministru-predsjedniku, da što je „sigurno“ bolje je od „nesigurnoga“, na što je odgovorio Salandra, da će biti govora takogjer o tome.

Austro-Ugarska „Crvena knjiga“ o Italiji.

Uzaludna poricanja talijanske Vlade.

U jednoj službenoj objavi „Agencije Stefani“ tvrdi poglavica talijanskog glavnog stožera, da nije učinio izvještaje (kako to austro-ugar. „Crvena Knjiga“ veli na temelju jedne bezobjavke profa Berchtolda austro-ugar. poslaniku u Rimu dne 4 augusta 1914) da Italija ne će nikada poći na Austro-Ugarsku ako ta ne zaprimi Lovćen i ne naruši ravnotežu u Jadranu.

Protivno tome valja konstatovati, da je poglavica glavnoga stožera Conte Cadorna to doslovno izjavio 3 augusta 1914 austro-ugar. vojnom atašeju u Rimu, kada mu je ovaj predao upit c. i. k. poglavice glavnoga stožera baruna Conrada-Hötzendorfa glede izvršenja dogovora učinjenih između saveznika za slučaj rata. Tenente generale Conte Cadorna odgovorio je tom prigodom pukovniku grafu Szepieticom, na pitanje, nije li možda naoružana neutralnost Italije uperena protiv Austro-Ugarske, da to nikako nije, i da Italija ne će nikada upotrijebiti prigodu, kada je Austro-Ugarska drugdje zahvaćena, da joj otme pokrajine. Reče, dalje, da se iz Tirola mogu mirne duše povući čete, i da ne treba sumnjati u lojalnost Italije.

Agencija Stefani kuša da oprovrgne i informacije austro-ugar. poslanika u Rimu, sadržane u „Crvenoj Knjizi“, po kojima je talijanski vojni ataše u Beču prikazao položaj takovim, da bi rat protiv Monarhije bila samo vojnička šetnja, te upozoruje, da su izvještaji vojnih atašaja tajni.

Pri tomu communiqé prelazi preko činjenica, da su pomenute izvještaje talijanskog vojnog atašaja u Beču, kroz više sedmica upotrebljavali faktori u Rimu, kojisu huškali na rat, da osvjedoče one koji su sumnjali i da predložiti krznauce. Ti izvještaji nijesu dakle došli do znanja austro-ugar. poslaniku nedopuštenim načinom, nego su ih širili baš oni faktori, koji danas turaju u svjet dementi.

R A T.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana. Uspješni napad naše flote na talijansku obalu.

BEČ, 24. Službeno se javlja:

24 jula 1915.

Rusko bojište.

Neprijatelj je jučer, nakon pobjedonosnih napada izvedenih zadnjih dana od vojske nadvojvode Josipa Ferdinanda, napustio svoje položaje između Visle i Bistrice u frontu od 40 kilometara širine, te je uzmaknuo za osam do deset kilometara prema sjeveru na ondje pripravljenu liniju. Njegovi se pokusi, da se jednako učvrsti u već podignute srednje položaje, izjaloviše radi navaljivanja našeg zbora. Broj je zadnji put javljenih zarobljenika, koje je uhvatila vojska nadvojvode Josipa Ferdinanda, poskoćio na 45 časnika i 11.500 momaka.

Na sjever Grubieszova njemačke su sile prodrle u neprijateljski položaj. Kod Sokala naprasno se po-

noviše ruski napadi protiv naših pozicija na istočnoj obali Buga.

Odmah na zapad Ivangoroda neprijatelj je preduzeo nekoliko bezuspješnih udara na čete našeg erdeljskog zbora.

Na ostalim dijelovima fronte položaj je, pri promjenljivoj snazi borba, nepromijenjen.

Saveznim četama što se između Pilice i Buga bore, palo je u ruke od 14 jula oko 50.000 zarobljenika.

Talijansko bojište.

Premda nije bitka u goričkom kraju bila ni jučer ni noćas dokončana ipak biva uvijek to jašniji potpuni neuspjeh drugog opećenog talijanskog napada.

Protiv mostobrana Gorice započelo je sinoć na visove Podgore nov napad, koji je bio ugušen u zametku vatrom naše artiljerije. Protunapad naših ta- mošnjih četa bacio je neprijatelja sasvim natrag.

Na sjevero-zapadnoj ivici dobrdskog zaravanka postali su talijanski napadi sve slabiji i rijedji. Noću su potpuno prestali.

Ponovni protivnički pokusi napada na fronti Polača-Vrmača bili su lako zaustavljeni. Jučer prije podne prodro je neprijatelj kod Selca u jedan dio naših šančeva na ivici zaravanka, ali nas je noćni protunapad stavio opet u posjed svih naših prvašnjih pozicija, dok je neprijatelj bio na cijeloj liniji bačen natrag.

Današnji je dan već započeo mirnije — U kraju Krna bili su opet odbiveni svi neprijateljski napadi. Pr tome se osobito istakla pješadija nadvojvode Josipa.

Na tirolskoj i koruskoj granici stanje se nije promijenilo.

Dogagjaji na moru.

Jučer rano bombardovale su naše krstarice i drugi brodovi uspješno željeznicu na talijansko istočnoj obali, na liniji od preko 160 klm. Željezničke stanice u Chienti, Campomariano, Fossacesia, Terroli i Ortona jako su oštećeni, one u S. Benedetto i Grottamare su zapaljene. Četiri lokomotive i mnogo je vagona demolirano, više ih je zapaljeno. U Ortoni je toranj rezervor za vodu oboren hicima, ponton na čekrk oštreen i jedna tegleća lagja poplivena. — Dvije tvornice u Ortoni, a jedna u S. Vitu teško su oštećene, svi su dimnjaci porušeni.

Kod Termoli je porušen željeznički vijadukt i srušen most preko rijeke Moro.

Osim toga je jedna kasarna u S. Benedetto porušena hicima, semafor na Tremitima pretvoren je u ruševine i tamošnji kabel je razoren.

Neprijateljske pomorske bojne sile nijesmo ugledali.

BEČ, 25. Službeno se javlja:

25 jula 1915.

Rusko bojište.

Na ruskom bojištu jučeranj je dan prošao srazmjerno tiho.

Kod Ivangoroda naše su čete odbile neke slabe protivničke udare.

Na jug Krylova spriječen je pokus Rusa da prijevrgu preko Buga.

Inače je položaj nepromijenjen.

Talijansko bojište.

U Goričkom kraju neprijatelj se je jučer čitav dan ograničio na jaku artiljerijsku vatru.

Četiri noćni napadi na naše položaje na ivici Doberdobskog zaravanka opet se srušise uz teške gubitke Talijana, niti su mogli da išta promjene u stvari, da je napad na primorsku frontu uzaludan.

BEČ, 26. Službeno se javlja:

26 jula 1915.

Rusko bojište.

Na jug Sokala osvojile su naše čete na istočnoj obali Buga jedan mostobran, dragocjeno uporište, pri čemu je palo u naše ruke 1100 zarobljenika i 2 mitraljeza.

Na sjevero-zapad Grubieszova opet su njemačke sile zadobile prostora.

Na ostalim stranama fronte nije došlo do nikakove promjene.

Talijansko bojište.

Jučer je na novo planula borba o ivicu do- brdobskog zaravanka.

Danju i noću navaljivali su neprestano Talijani na cijelu frontu najvećom žestinom. Ali i novo ulaganje snage i žrtava bilo je naprasno; neprijatelj je samo prolazno postigao lokalne uspjehe. Danas u praskozorju bile su naše prvašnje pozicije, bez iznimke, opet u posjedu junačkih branitelja.

Protiv goričkog mostobranu nije neprijatelj zapodjeo nikakav nov napad.

Jutros započela je u goričkom kraju opet u masi artiljerijska vatra.

U kraju Krna odbiven je jučer po podne, u borbi na hladno oružje i bacanjem kamenja, neprijateljski napad. Talijani su pri uzmaku pretrpili teške gubitke pod vatrom naših topova.

Jedan naš avijatičar obasuo je Veronu bomba.

Na koruskoj i tirolskoj fronti nije se dogodilo ništa važno.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Izvještaji njemačkog velikog glavnog stana.

Peta ruska vojska potučena u Rozan i Pultusk osvojeni.

Od 14 jula zarobljeno preko 128.000 Rusa.

BERLIN, 24. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 24 jula.

Zapadno bojište.

Neprijateljski pokusi da nas potjeraju iz zauze- tih mjesta u Champagni izjaloviše se.

U okolici Münstera došlo je jučer do bojeva manje žestine. Poslije borba zadnjih dana ostadoše tamno pred našom frontom 2600 palih Francuza.

Istočno bojište.

Vojski generala Belova uspjelo je jučer, da zaustavi V. rusku armiju u kraju Rozalina (17 klm.

na istok Szadova) i Szadova, da je potuče i rastjera. Plod ove operacije poskoćio je od 14 jula na 27.000 zarobljenika, 25 topova, 40 mitraljeza, preko 100 upregnutih i napunjenih kola municije i brojnog ostalog ratnog materijala.

Na Narewu je vojska generala Gallwita u neodoljivom jurišu osvojila trgvaže Rozan i Pultusk, i dočepala se megju obim mjestima prelaza preko te rijeke. Na južnoj obali rijeke stoje već jake sile. Dalje prema sjeveru i prema jugu prodiru naše čete prema rijeci.

U bojevima megju Njemenom i Vislom zarobljeno je od 14 jula 41.000 ljudi, a zaplijenjeno 14 topova i 90 mitraljeza. Koji je pak ratni materijal zaplijenjen u Rozanu i Pultusku ne može se još izbrojiti.

Pred Varšavam zarobljeno je u manjim boje- vima zadnjih dana 1750 Rusa, a 2 su mitraljeze zaplijenjene.

Na sjever ušća Pilice dostigle su njemačke čete Vislu.

Južno-istočno bojište.

Od ušća Pilice do Kozenice, na sjeverozapad Ivangoroda, neprijatelj je suzbijen preko Pilice. Pred Ivangorodom potisle su se naše čete bliže zapadnoj fronti trgvaže.

Megju Vislom i Bugom traje uporna borba. U kraju Sokala odbiveni su ruski napadi na poziciju mostobrana.

Njemačkim i austrijsko-ugarskim četama vojske generala pukovnika Woyscha i vojske feldmarsala Mackensena palo je od 14 jula u ruke do 50.000 zarobljenika, dok se ratni plijen neda još izbrojiti.

BERLIN, 25. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 25 jula.

Zapadno bojište.

Kod Lauois južno od Ban de Sapt Francuzi se smjstise u jedan mali dio naših najprednjih šančeva.

Tvrđnja Dünkirchen obasuta je sa više bomba.

Istočno bojište.

Kod vojske generala Belova došlo je do borba sa ruskim zalaznicama. Jučer je opet dovedeno 6000 zarobljenika.

U udarcima kod Jesie, na zapad Kowna i u kraju Dombrvo, 10 klm. daleko od Suwalka, osvo- jeni su ruski šančevi.

Prešli smo Narev na cijeloj fronti, na jugu Ostrolenke pak do Pultuska.

Na jugoistok Pultuska naše su čete primiču Bugu.

Na jugo-zapadu ove trgvaže dostignuta je, una- toč žilavom otporu neprijatelja, linija Nasielsk Gzowo (10 klm. na jugu Pultuska).

Na zapad Blonie zauzete su mnoge neprijatelj- ske pozicije, a na jugu Varšave zauzeta su na jurš mjesta Ustanov, Sbiška i Jazgarew, koja leže od pri- like 25 klm. na jugu varšavskog središta.

Južno-istočno bojište.

Položaj je kod njemačkih četa nepromijenjen.

BERLIN, 26. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 26 jula.

Zapadno bojište.

Na zapadnom bojištu ništa bitno.

Istočno bojište.

Vojska generala Belova dostigla je na istoč- nom bojištu, na sjever Njemena, kraj Postwol Po- niewitz, 60 klm. na jug Sawle. Gdje se neprijatelj još odupirao, bio je izbačen preko 1000 Rusa je zarobljeno.

Na fronti Narewa njemačke su čete i iznad Ostrolenke na silu postigle prijelaz, dok potiskivaju po malo prema Bugu protivnika, koji se ljuto opire. — Nekoliko je tisuća Rusa zarobljeno, a preko 40 mitraljeza zaplijenjeno.

Cete za opkoljavanje potiskivaju se bliže na sjevernu i zapadnu frontu trgvažne skupine Nowo-Georkijevska-Varsava.

Jugo-istočno bojište.

Na sjever linije Voislawice-Hrubieszow njemačke čete, u borbama zadnjih dana, potisle su neprija- telja dalje prema sjeveru. Jučer je zarobljeno 11 ofi- cira, 1457 ljudi, a zaplijenjeno 11 mitraljeza.

U ostalom se položaj na zapadu Visle i kod savezničkih vojski Mackensena nije promijenio.

Vrhovna uprava vojske.

Tursko bojište.

Saopćenja turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 25. Javljaju iz glavnog stana:

U noći između 23 i 24. ov. mj. kod Ariburnu bio je artiljerijski dvoboj. Naša artiljerija, dok je neprijateljska artiljerija sa dva monitora bez ikakva uspjeha bombardovala naše položaje na lijevom krilu, pogodila je poslije podne jednim hicem jedan od ovih monitora, na što su se oba udaljila.

U odsječku Seddl-Bahra dne 23 jula prije pod- ne napad na neke strijeljačke rovove desnog krila bio je odbijen.

CARIGRAD, 26. Glavni stan javlja:

Kod Ariburnu došlo je na 24 jula do izmje- nične borbe s minama. Kod Sedilbhara izmijenjena je slaba vatra. Naša artiljerija usutkala je jednu neprijateljsku bateriju obica.

Potopljeni parobrodi.

LONDON, 25. Ribarski parobrod „Star of Peace“ bio je od njemačke podmornice potopljen. Posada je spašena.

London, 26. Po vijestima „Reutereve“ po- slovnice, veliki parni brod „Ribonia“, krat ugije- nom, na putu od Kardia za Rusiju, bio je torpedovan od njemačke podmornice. Momčad je spašena.

London, 26. Po vijestima „Reutereve“ po- slovnice francuski parni brod „Danae“ bio je, tor- pedovan od dviju njemačkih podmornica. Momčad je spašena.

Parni brod „Firth“ bio je torpedovan, 4 su čovjeka poginula a šest je ljudi spašeno.

Izgubio se ribarski brod „Briton“. Po izvje- štaju admiralieta kapelan je ubijen, a 5 ljudi po- topljeno.

Ribarski brodovi „Charles“, „Kathleen“, „Activity“ i „Prosper“ pali su žrtvom nje- mačkih podmornica Momčad je spašena.

Ribarski brod „Perseus“ poletio je u zrak. Momčad od 9 ljudi je ubijena.

Trieste sempre austriaca.

Un discorso del Luogotenente dr. Alfredo barone de Fries-Skene.

Il Luogotenente di S. M. a Trieste, dr. Alfredo barone de Fries-Skene, ha ricevuto, il 20 corrente, un comitato di cittadini di Trieste, il quale si è assunto il compito di favorire azioni patriottiche, e fra altro, espresse la preghiera che, in occasione della riforma della deminazione delle vie e piazze di Trieste, ora in corso, alla „Piazza Grande“ venga dato il nome di „Piazza Imperatore Francesco Giuseppe“.

Il Luogotenente ringraziò per l'espressione di fedele devozione ed attaccamento a Sua Maesta i. e. r. Apostolica, e promise di farne rapporto in luogo competente.

„È un'idea giusta e bella — soggiunse — che in questi seri tempi gli sguardi dei fedeli abitanti della città di Trieste si rivolgano pieni di fiducia all'augusta persona del nostro graziosissimo ed amato Imperatore e Signore, il quale è patrono benevolo e giusto di tutti i suoi popoli, ed alle cui cure instancabili precisamente questa città deve un periodo di rifiorimento insperato. Secondo le sue paterna intenzioni, Trieste deve anche per l'avvenire godere del costante appoggio dell'Amministrazione dello Stato.“

Nei gravi momenti di una guerra, che a noi è stata imposta con baldanza, la più intensa cura del Luogotenente sarà quella di lenire, a seconda delle sue forze, i gravi sacrifici che devono venire sopportati dalla popolazione. Quando però con l'aiuto divino, e grazie al nostro glorioso esercito, provato sui campi di battaglia, arriverà il giorno di una pace onorifica, in allora tutti si accingeranno, con opera comune e con zelo, a sanare i danni della guerra, per assicurare durevolmente alla città di Trieste quel posto al quale essa, quale prima città commerciale dell'Austria, e quale scalo più eminente di un territorio ampio ed altamente sviluppato, con piena ragione ha diritto.

Trieste, che da secoli, non per voler del caso, ma in forza di infrangibili leggi storiche ed economiche fa parte dello Stato austriaco, ha compreso proprio in queste ultime settimane a perfezione, quanto stretta ed indissolubile sia la sua appartenenza all'Imperatore ed all'Impero. Questa appartenenza non deve essere scossa da alcun nemico all'estero e neppure da alcun nemico nell'interno. Verso l'estero ci difendono la nostra spada bene affilata ed il valore incomparabilmente tenace delle nostre eroiche truppe. Ma le mene di coloro che all'interno cercarono di infiltrare di nascosto il veleno dell'infedeltà, devono cessare definitivamente. Il Luogotenente si opporrà, con rigore che non conosce indulgenza e senza alcun riguardo, a qualsiasi tentativo di questa specie e provvederà accché in futuro a Trieste non vi siano che austriaci. E questi fruiranno pienamente di tutte quelle libertà e di tutti quei vantaggi che uno Stato potente e fondato sul diritto e sulla legalità è al caso di offrire ai suoi cittadini fedeli e laboriosi. Trieste sempre fermamente austriaca! deve essere la parola d'ordine, e con questa divisa, sotto la possente protezione dell'Aquila austriaca, la bella città di Trieste possa vigorosamente rifiorire a vita novella.

Nesuglasice između Italije i njezinih saveznika. Neuspjeh misije generala Porra.

S talijanske granice pišu „Pol. Korr.“:

Sva je prilika, da se je izjalovilo poslanje generala Porra u Paris, koje je imalo da ukloni poteškoće, koje su mutile odnos Italije spram njezinih saveznika. O neuspjehu svjedoči već to, što službena mjesta u Rimu nemaju odvažnosti da objave sretan uspjeh puti. Nepriklad se vlade očituje i u potiskivanju vijesti u štampi, koje su raspredale o svrsi i uspjehu toga putovanja.

Ne manjkaju ni pozitivni znači za to, da je još uvijek nejasan i mutan odnos Italije prema njenim novim prijteljima. Takov je znak i putovanje poslanika u Parizu, Tittoniji, u Rim, što se je u početku htjelo posve zatajiti. Službeno je bilo proglašeno, da Tittoni dolazi po posve privatnome poslu, pa da se ta objava i potkripije, ostao je Tittoni donajprije nekoliko dana u Milanu i Desiu, a ond, je tek došao u glavni grad. Upućeni talijanski krugovi ipak se ne daju ometi objavom toga putnog programa u svojoj pretpostavci, da je poslanik došao u Rim da s vladom raspravi pitanja, koja su neriješena između Italije i njezinih saveznika, a rješenjeju kojih je boravak generala Porra u Parizu malo pridonio. Kao djelovanje te misije nazrijevaju talijanski krugovi živo raspravljanje domaće stampe o odnosu Italije prema Njemačkoj i Turskoj. Osobito se time bave „Popolo d'Italia“, „Idea Nazionale“ i „Giornale d'Italia“. Posljednji list, koji je, kako se zna, u blizom doticaju s vladom, opravdava zahtjev pročišćenja onosa prema Njemačkoj u prvom redu time, što upućuje na vijesti iz inozemstva, prema kojima se ima do- očekivati ratno postupanje Njemačke prema Italiji. I u jednom izvještaju lista „Giornale d'Italia“ o utiscima Barzilai u glavnom stanu, govori se takogjer o odnosu Italije prema saveznicima Austro-Ugarske.

Djelovanje ovih razmatranja, kojima se nastoji talijansko javno mnjenje sprijateljiti s proširenjem talijanskog rata, zasada se očituje samo u većoj uzrujanosti, u koju je talijansko pučanstvo zapalo zbog užasnih gubitaka u bitkama na Soči.

BUGARSKI SUD O PAŠIČU.

Glasilu bugarske vlade, „Narodni Prava“, ogorčeno istupa protiv nekadašnjih izvava srpskog ministra-predsjednika Pašića u „Petit Journal“ u i veli:

Pašićeva je politika kriva svemu zlu, što je zadesilo Balkan i Evropu. On je svojom politikom uništio balkanski savez; na nj pada odgovornost za žrtve dragobalkanskog rata i u mnogom pogledu takogjer za sadašnje veliko krvoproliće.

K državničkoj paraliza Pašiću dolaze dopisnici, prihvaćaju njegovu krivju oamastenu ruku i hoće da čuju njegovo mnjenje o lugačkoj politici Srbije. Da-

Austriaci.

Alfredo barone

dr. Alfredo barone Corrente, un co-...
... fra altro, ...
... della riforma ...
... di Trieste, ora ...
... dato il nome di ...

... l'espressione di ...
... Sua Maesta i. e. r. ...
... porto in luogo com- ...

... ggine che in ...
... abitanti della città ...
... all'augusta ...
... amato Imperatore ...
... evolo e giusto di ...
... instancabili pre- ...
... di rifiorire in- ...
... derel del costante ...
... Stato.

... era, che a noi è ...
... intesa cura dei ...
... a seconda delle ...
... venire soppor- ...
... con l'aiuto di ...
... ditto, provato sui ...
... di u pace onon- ...
... opera comune ...
... guerra, per assi- ...
... rieste quel posto ...
... a com-mer- ...
... talo più eminen- ...
... e sviluppato, con

... li, non per ...
... di infra- ...
... economiche ...
... riaco, ha come ...
... a perfezione, ...
... la sua apparte- ...
... Questa ap- ...
... scossa ...
... e neppure ...
... erno. Verso ...
... ostra spada ...
... in incom- ...
... nastre eroi- ...
... coloro che ...
... infiltrare ...
... l'infedeltà, ...
... vamente. Il ...
... che non conosce ...
... a qualsiasi ten- ...
... acché in futuro ...
... e austriaci ...
... te quelle libertà ...
... o potente e fon- ...
... caso di offrire ...
... iosi. Trieste ...
... aca! deve es- ...
... a divisa, sotto la ...
... a, la bella ...
... rifiorire a vita

... Italia e ...
... a Porra.

Korr.:

... postanje gene- ...
... ukioni potesk- ...
... njeznih za- ...
... što službena ...
... objave sretan ...
... i u potiskiva- ...
... edele o svrsi i ...
... ni znaci za ...
... n odnos Italije ...
... Takov je znak i ...
... nji, u Rim, što ...
... Službeno je bilo ...
... sve privatnoe ...
... ostao je Tit- ...
... ni Desiu, a ...
... udeni talijanski ...
... om toga putnog ...
... poslanik došao ...
... koja su nerije- ...
... ka, a rješe- ...
... ala Porra u ...
... djelovanje te ...
... vo raspravljanje ...
... lije prema ...
... o se time bave ...
... Giornale d'Ita- ...
... zna, u blizim ...
... pročišćenja od- ...
... ređe time, što ...
... rema kojima se ...
... anje Njemačke ...
... lista „Giornale ...
... nom stanu, go- ...
... ema saveznici-

ni znaci za

... odnos Italije

... Takov je znak i

... nji, u Rim, što

... Službeno je bilo

... sve privatnoe

... ostao je Tit-

... ni Desiu, a

... udeni talijanski

... om toga putnog

... poslanik došao

... koja su nerije-

... ka, a rješe-

... ala Porra u

... djelovanje te

... vo raspravljanje

... lije prema

... o se time bave

... Giornale d'Ita-

... zna, u blizim

... pročišćenja od-

... ređe time, što

... rema kojima se

... anje Njemačke

... lista „Giornale

nas, gdje divlje srpske horde ugrožavaju život i čast albanskog junaka, bestidno laže Pašić, da je Albanija, naoružana topovima i puškama, namjeravala udariti na Srbiju. Ali njegova je najodvratnija laž tvrdnja, da je Austrija-Ugarska već tri puta pounudila mir Srbiji. Monarhija, koja s velikim uspjehom vojuje protiv Rusije i Italije, ne može se poniziti, da nudi mir srpskim diplomatskim lupezima, koji se ne zecaju krvi ni stranih ni vlastitih dinastija.

Najbezobornija je laž srpskog ministra-predsjednika, da je Srbija ponudila Bugarskoj odstup zemljišta, kako bi omogućila akciju Bugarske protiv Turske. Srbija nikada nije izjavila, da je voljna odstupiti Kočanu, Stip i Kratovo. Ali se ne bi našla ni Bugarska, koja bi se zadovoljila s odstupom ovih triju malenih gradova. Bugarska zahtijeva svu Macedoniju; to dobro zna Pašić. Neka dalje laže, da bugarske komitadzijske čete uznemiruju Macedoniju. Neka zavarava ovaj nesretni srpski narod, koje je doveo na rub političkog groba, koji će napokon progutati ovaj narod, kako bi Balkan i Evropa napokon došli do mira i reda.

DALMATINSKE VIJESTI

Česareva zahvala za manifestacije prigodom preosvojenja Lavova.

Na izvješće gospodina Namjesnika podastro go- spodu. Ministru unutrašnjih posla o patriotskim iska- zima u Boki Kotorskoj prigodom ponovnog osvojenja Lavova, Njegovo se je e. i. k. Apostolsko Veličanstvo udostojilo, da sa zadovoljstvom uzme na znanje sa- držaj toga izvještaja te je naredilo, da se učesnicima saopći Previšnja zahvala.

Putovanje N. P. gosp. Namjesnika.

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems krenuo je u subotu u jutro automobilom put Zadra. Putem svrnuo se preko Benkova u Obrovac, da posjeti presvijelog gosp. saborskog Predsjednika dr. Ičevića i ostalu gospodu Zemaljskog Odbora, s kojima se zadržao dva sata. Ovom prigodom N. P. gosp. Namjesnik posjetio je i preosvještenog episkopa Brankovića, koji boravi u Obrovcu.

Isti dan u 2 sata poslije podne stigao je gosp. Namjesnik u Zadar gdje se radi službenih posla za- držao do utornika.

Žalovanje Zemaljskog Odbora prigodom smrti Nadvojvotkinje Marije.

Prigodom preminuća Njezine e. i. k. Visosti pre- jasne gospođe Nadvojvotkinje Marije gospodin pred- sjednik dr. Ičević podastro je žicom, preko N. P. gosp. Namjesnika, Njegovo e. i. k. Apostolsk m. Veli- čanstvu čuvstva najodanijega i najdublijega saučesca Zemaljskog Odbora.

N. P. gospodin Namjesnik pripio je na to, u- slijed brzozjave direktora Kabinetске Kancelarije, go- spodinu dr. Ičeviću najiskreniju zahvalu Njegova e. i. k. Apostolskog Veličanstva na tom vjerno sa- učescu.

Za opremanje posala Kistanjske općine.

Namjesništvo, dogovorno sa Zem. Odborom, do- dijelilo je općinskom upravniku u Kistanjama, za o- premanje općinskih posala, odbor od dva lica sa kon- sultivnim glasom. U odboru su gospoda: Janković Nikola, bivši općinski načelnik, trgovac, i Dr. Jovan Ta uzović, liječnik i posjednik.

Voj. odlikovanja i imenovanja.

Njegovo se e. i. k. Apostolsko Veličanstvo pre- milostivo udostojilo udijeliti viteški krst Reda Franje Josipa na traku krsta za vojne zasluge, radi pri- znanja požrtvovnog držanja pred ne- prijateljem štokom liječniku c. k. domobran- stva dr. Erminju Martinisu kod zapovjedništva 58 pješadijske divizije.

narediti da se saopći previšnje po- hvale priznanje za hrabro držanje pred ne- prijateljem poručniku u pričuvni Venceslavu Gica sa domobr. pješad. pukovnije br. 23.

U pješadijskoj pukovniji Br. 22.

Imenovani su (sa poručnicima upričuvni pričuvni poručnici: (s ranom od 1. maja 1915) Milan degli Ivančević, Adalbert Finke, Spiro Pa- ranos; (s ranom od 1. jula 1915) pričuvni poručnici Josip Depaulis, Vasilj Mirk, Vicko Plaskan; imenovani su pričuvnim poručnicima (s ranom od 1. jula 1915) kadeti Vicko Nutrizio, Anton Kalan, Dragomir Jović, Rudolf Reja, Kliment Kudelka, Anastazj Prochazka, Lju- bomir Lukatello, Ivan Rupper, Petar Zar- ković.

Prigodom smrti gimnaz. profesora Dančevića.

Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik grof Attems, prigodom smrti profesora Dančevića, koji je kao pričuvni poručnik junaki pao na talijanskoj fronti, upravo je upravitelju spljetske gimnazije gosp. Petri- čeviću pismo kojim ga moli, da izrazi najiskrenije ža- lovanje uglednom profesorskom zboru, koji tuži za ona- kim vrijednim drugom.

Gospodin gimnazijski upravitelj Petričević za- hvalio je N. P. gosp. Namjesniku ovim pismom:

„Blagoizvolila Vaša Preuzvišenost primiti od potpisanoj i profesorskog zbora ove c. k. gimnazije najhnanju zahvalu za izraze žalovanja i saučesca radi gubitka c. k. profesora Antuna Dančevića poginulog na polju časti“. — U Splitu, dne 24. srpnja 1915.

Štipendiji za sveučilišne nauke.

Početkom naukovne godine 1915-1916 raspolo- živi su ovi sveučilišni štipendiji, na koje je raspisan natječaj do 20. augusta 1915. Ovdje su objavljeni štipendiji podijeljeni za nauk god. 1914-1915.

1. Jedan štipendij od godišnjih 630 kr. iz dr- zavne dotacije, za medicinske nauke.

2. Devet štipendija od godišnjih 400 kr. svaki iz dotacije ukinutog bečkog pitomišta, za pravne nauke.

3. Pet štipendija od godišnjih 600 kr. svaki iz dotacije bivšeg zadarskog pitomišta, za sveučilišne nauke uopće.

4. Tri štipendija od godišnjih 600 kr. svaki iz dotacije bivšeg zadarskog pitomišta, za tehničke više nauke.

5. Šest štipendija od godišnjih 210 kr. svaki iz zaklade grofa Vetter pl. Lilienberg-a, za sveučilišne nauke.

Natjecatelji imaju da prikažu svoje prošnje nad- ležnoj kotarskoj političkoj oblasti za Namjesništvo. Potanje u današnjem „Objavitelju Dalmati- skomu“.

Štipendiji za nautičke nauke.
Početkom skolske godine 1915-1916 raspoloživo je pet, eventualno šest, štipendija od godišnjih 300 kruna svaki iz dotacije bivšeg Zadarskog Pitomišta za dalmatinske mladiće, koji se posvećuju nautičkoj nauci.

Natječaj je otvoren do 10. augusta 1915. Natjecatelji imaju da prikažu svoje prošnje po- litičkoj nadležnoj kotarskoj oblasti za Namjesništvo. Potanje u „Objavitelju Dalmatinskom“.

† Slikar Gerisch.

Prošaste je nedjelje umro u Klosterneuburgu, poslije duga bolovanja, slikar i kustos galerije slika Akademije lijepih umjetnosti u Beču, vladin savjetnik Edward Gerisch, vitez reda F. J. L., u 62. godini života. Pokojnik je i u Dalmaciji bio dobro poznat. Bijaše na glasu kao vrlo iskusi obnovljac — restaurator — dragocjenih starih slika svih škola. Bio je i dopisnik Središnjeg Povjerenstva za čuvanje spome- nika, te zakleti sudbeni vještak i procjenitelj za slike. Megju bečkim umjetnicima i prijateljima umjetnosti bijaše on vrlo milovan i poštovan. Mnogi su dolazili da ga pitaju za savjet u poslima umjetnosti, a on bi takove savjete pripravno i ljubavno davao. On je češće dolazio u Dalmaciju na državne troškove, da obnovi i spasi od propasti star nske neke dragocjene naše slike po crkvama i manastirima. On je dugo radio u Zadru, Hvaru i u drugim našim mjestima, gdje se čuvaju toli krásni živopisi čuvenijih talijan- skijeh slikara. Zato će i u nas svi koji ljube umjet- nost, žaliti živo smrt ovoga vrlo i sa znanjem boga- tog umjetnika, koji ostavlja prazninu, koja se ne će moći tako lako ispuniti.

Prinosi naših „amerikanaca“.

Ratni pomoćni ured kod Dalmatinskog Namje- sništva javlja, da mu je N. P. ban kraljevine Hrvat- ske, Slavonije i Dalmacije dostavio kr. 3.365.06 u ime 50% iznosa dobrovoljnih prinosa, sakupljenih po c. i. k. austro-ugarskom generalnom konsulu u Limi (Peru), a određenih za pripomaganje siromašnih udov- ica i sirota u Dalmaciji i Hrvatskoj.

Na koncertu priređenom dne 27. septembra 1914 u zoološkom vrtu u Limi doprinijese: Zoološki vrtao u Limi Lp. 71.600, Ivan Guljevan 100.000, Spasoje Nesunović 30.000, Mihovil Fortunčić 15.000, Nikola Lale 10.000, Filip Marinković 30.000, Marko Bako 1.000, Nikola Azalija 10.000, Marjan Steta i drugi zemljaci u Morococha 11.000, Ignacij Piskulić 5.000, Luka Garbin i drugi Huacho 15.000, Gjorgije Stjepo- vić 5.000, Josi Mikulić 15.000, Carloe Barbić 2.000, Pablo Lups 1.000, Dasaan Tironi 1.000, Mate Guo- vich 10.000, Blaž Sarsen 10.000, Adolf Kerschbaum 45.000, Benedikt Glaser 5.000, Ivan Pavletić 2.000, N. Festini 1.000, Anton Barbarić 15.000, Ivan Uško- ković 1.000, Anton Pechariovič u Sicuan 3.000, Rud- olf Hocke i M. Schiller 1.000, Josi Klaska, Trujillo 6.000; — sakupljeno u Chiclayo zauzimanjem Antu- na Lujaka 65.645; — sakupljeno u Arequipa, i pri- poslato po gospodinu c. i. k. konzulu Heckmannu 60.000; N. N. 50.000. Ukupno Lp. 577.745. — Od o- voga doznačeno maraka 10.250, t. j. Lp. 545.213. Ostaje ovdje Lp. 325.32, kao glavica za dalje sabi- ranje.

Popravak vodovoda.

Pišu nam iz Makarske, 20. o. m.
Prošle sedmice naša općinska Uprava, pomoću ovdašnjeg vojnista, dala je napraviti naš vodovod i baš kod samog izvora, u svrhu da se sakupi svja voda što iz cijevi ide izgubljena. Radnja je u malo dana zgotovljena, sa vrlo malim troškom Općine, a na opću korist i zadovoljstvo građanstva. Tako se sad računaa, da ćemo imati, dvostruko ili trostruko dobre i svježje vode; a to je za naše mjesto lijepa korist.

Za pobjedu našeg oružja.

Pišu nam iz Tkona na 21. o. m.
Jučer, na 20. o. m. na 10 sati, bila je u ovoj župi svečana služba božja.

Na četrdeset i deveta godišnjicu Viške bitke, kada je slavni admiral Tegethoff pod Visom potu- kao i potopio talijanske ratne lagje, sakupilo se ovdje staro i mlado na brdo Kalvarije u zavjetnoj Gospinjoj crkvi, gdje je gosp. župnik dekan ispjevao s. Misu za pobjedu našeg oružja; i onako jezgrovito i odu- ševljeno kako on zaude, opisao kako se je vjerolom- na Italija, bivša saveznica, hibmeno pridružila Rusu, Francuzu i Englezu, i kako nam je navijestila rat. Iz- razio je nadu da će, pomoću naše mile Gospe, ovaj strašni rat što prije svršiti konačnom pobjedom na- šeg oružja, jer je s nam „digitus Dei“, koji će dati da naši hrabri vojnici skrše silu svih naših neprija- telja na sreću Austrije, hrvatskog naroda i katoličke vjere, jer svi neprijateljevi čini vapiju do neba za osvjetom.

Zabava u školi „Milosrdnih Sestara“.

Pišu nam iz Makarske, 20. o. m.
Jučer, poslije podne, u dvorani na prizemlju privatne škole Milosrdnih Sestara, učenice višeg dje- vvojačkog tečaja, priredile su na čast njihove vrijedne i ljubljene učiteljice i starešice sestre Makrine, lijepu predstavu u tri čina. Prikazale su dramu „Marijam“ iz rimskog života u I. vijeku kršćanstva. Dvorana, lijepo nakćena, bila je puna otmjenog općinstva; naj- više svoje učenicu. Počastio je zabavu i Pres. Biskup Carić pokrovitelj ove škole. Prije predstave jedna je učenicu deklamovala prolug na čast vrlie svećarice. I drama je prikazana sasvim dobro, možemo reći bez pretjeranosti, izvrsno. Sve su djevojčice krásno, tačno i korektno izvodile svoje uloge, osobito učenice Zlat- ka Risnondo, Stjepica Vulečić, Vilička Raničić, Vlatka Smoolaka i Nila Vranković. Sve su zadivile slušaoca, a zahvalom im bijase silno pljeskanje, što se orilo dvor- nicom.

Pres. Biskup, na koncu zabave, kratkim, srdačnim govorom čestitao je vrlo svećarici, pak učenicama na lijepo predstavljanje, i na njihovu harnost prema miloj starešici, preporučujući, da uvijek u životu, budu prema svakom harni, čedne i skladne.

Štete od bure.

Pišu nam iz Makarske, 20. o. m.
Od jučer ovdje duva vrlo jaka bura. Od više mjeseci nije duvala; dapače ove godine nijesu ni bile one obične tri bure, naime: duhovčica, petrovčica i

vidovčica; ali su se eto sve u jedan mah pojavile trostrukom silom. Ljetosnja je bura učinila puno štete našim vrtovima; a najviše vinogradima. Razbacala sve voće, polomila cijele grane i silno oštetila povrće. Zelja imali smo do sada u izobilju, a odsele želićemo ga, i biti će dosta skupo.

RAZLIČITE VIJESTI

Sabiranje durbina za vojsku.

Već prvi poziv centralnog sabirališta doglednika i durbina (Wien I. Heinrichshof 5) pod pokroviteljstvom Njegove ces. i kr. Visosti Nadvojvode nasljednika prijestola Karla Franje Josipa naišao je na živahni odziv, te je sabiralište primilo preko hiljadu doglednika. Unatoč tomu taj se broj prema faktičnoj potrebi ukazao još uvijek premalim.

Kako se danas durbini ne mogu u dostatnoj ko- ličini u trgovinama nabaviti, to je bezuvjetno po- trebno, da ih svak domovini žrtvuje.

Lovačke udruge upravljaju stoga, zajedno s ces. i kr. Ministarstvom rata ponovnu molbu na pučanstvo Monarhije, pomence na svakog lovca, koji svoju do- movinu ljubi, da što brže odaslje svoje durbine, koji su kod brdskih bojeva na jugu od prijke potrebe, te svaki pojedini zastitjuje često čitave čete, a pokad- što može osujetiti i čitave neprijateljske napade.

Nova sredstva tehnike i znanosti valja u ovom ratu iskoristiti, te se samo s ovima može doći do pobjede. Svi veliki uspjesi, koji se imadu pripisati upotrebljavanju durbina dokazuju, od kolike su va- žnosti za pobjedu.

Stoga odbor ponovno pozivlje požrtvovnost pu- čanstva, osobito lovaca, koji su uvijek bili dobri pa- trioti, da svojim darovima potpomognu teški zadatak naše junačke vojske.

Svaki darovatelj dobiva u ime zahvalnosti za požrtvovnost umjetnički izrađenu spomenu. Darove valja slati na naslov: „Oesterreichischer Jagdklub, Wien I. Opernring Nr. 5“.

Kolera u Hrvatskoj.

Od 12 do 19 jula prijavljeno je u Hrvatskoj i Slavoniji 319 oboljenja i 100 slučajeva smrti od ko- lere, od kojih otpada na grad Brod 11 (2) i grad Si- sak 12 (1); županju Požeška, kotar Brod: općinu Be- brina 1, Slobodnica 14 (6), Kaniža 3 (3), Varoš 4 (3), Sibinj 4 (3), Kobaš 1 (1); kotar Nova Gradiska: op- ćinu Gredani 5 (1), Seoci 1 (1), Trnava G. 1, Nova Kapela 1 (1), Mašić, 1, Bodegrajci 2, Nova Varoš 1, G. Varoš 3 (1), Poljane 9 (1), St. Grabovac 1 (1), Sa- govina 30 (8), Vrbovljani 1 (1), D. Varoš 1 (1), Nova Gradiska 1; kotar Novska: općinu D. Raić 5 (3), Bo- rovac 7 (6), Goleš 13 (7), Košutarica 2, Kraljeva Ve- lika 6, Grabovac 1; kotar Požeška: općinu Velika 3 (1), Radovani 4 (2), Trenkovo 7, Mihaljević 2, Po- točani 3 (3); županju virovitička, kotar Jukovo, mje- sto pusta Kästenbaum 1, kotar i općina Dolnji Miho- ljuc 1 (1), Črnkovići 6 (2), kotar Našice: općina Bu- dimci 1 (1), Vladislavci 1 (1), Pustara Ovcara 2 (2), Pustara Čigajnska 1, Driekovac 1 (1); županju Srijem, kotar Sid; općina Adasević 12 (4); kotar Vinkovci: općina Otok 8 (2), kotar Vukovar: općina Bobota 60 (26), Vukovar (Kudjeljar) 28 (2), Pusta Ada 1, Marku- šica 4 (1), Babina Greda 30 (3); Stitar 3.

Od oboljelih bilo je 14 (2) vojnika, i to: u gra- du Sisku 12 (1), gradu Brod 1 i Donja Varoš (kotar Nova Gradiska) 1 (1), zarobljenika 7, i to: u Vuko- varu 6, na Pust Kästenbaum 1; ostala oboljenja slu- čila se megju građanskim pučanstvom.

Nesreća na moru.

Chicago, 25. Reutersova agencija javlja: Na rijeci Chicago prevrнула se putnička lagja „Eastland“. Na brodu je bilo u najmanju 2500 osoba, od kojih se utopilo nekih 1200; do sada je na suho izvučeno 500 lješina. Putnici su u kabinama nagjeni sa izgre- banim licima, sa razdrp nim haljinama i nagomilani kao stoka; otud se zaključuje da su se nesretnici morali očajno boriti, da se dočepaju izlaza. Drži se da se parobrod izvrsno zato, što su svi putnici na- hrupili na jednu stranu, ili što su strojevi radili dok je lagja bila prikličena za glibavo dno, te se tako uzdigla i izvrtila. Kapetan lagje, časnici i krmlirali odvedeni su u zatvor.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ. 27. Službeno se javlja:
„27. jula 1915:
Rusko bojište.

Otkako naše čete uzeše na juriš Sokal, vodi se borba na jugo-istok grada o uzvisinu, koja je za obranu prijelaza preko Buga oso- bito važna. Jučer osvojše na juriš naše hrabre pukovnije ovaj položaj, zarobivši pri tome 20 časnika i 3000 ljudi, a oteviš 5 mitraljeza. Borbe na sjever Grubieszowa napreduju uspješno. Ina- če se položaj na sjevero-istok nije promijenio.

Jugo-zapadno bojište.

Pod zaštitom topovske vatre u masi, koja je jučer u jutro otvorena, nasrnuše Talijani opet, i to pojačanom snagom, na zaravanak Dober- doba. Navalas se je razbila uz teže gubitke po Talijane no su ih ikada imali. Poslije borbe prsa o prsa ostadoše naše čete i toga, deved- toga, dana bitke u svojim starim borbenim položajima na ivici zaravanka. Na ostaloj pri- morskoj fronti, pa u tirolskoj i koruskoj krajini nije se desilo ništa osobito.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Izvjestaji njemačkog velikog glavnog stana

BERLIN, 27. Wolff Bureau javlja.
Veliki glavni stan, 27. jula:
Zapadno bojište.

Bez uspjeha ostadoše slabi francuski na- padni ručnim granatama na jug Soucheza i dizanje u lagum u kraju Le Mesnil. U zapad-

nim Argonna zauzesmo nekoliko neprija- teljskih opkopa. U Vogezima zauzeo je nepri- jatelj naše prednje opkopa na Lingeopflu. Kod Roncqua prisiljena je francuska, a kod Peron- na engleska letilica, da se spusti. Ljudi su na njima zarobljeni.

Istočno bojište.

Ruski napad iz Mitave bio je odbijen. Iz- megju Poswola i Njemena gonimo neprijatelja, koji uzmiče. Rusi su jučer pokušali da na veliko zametnutim napadajem potisnu s pravca Go- worowo-Wyszkw-Serock (na jug Pultuska) naše čete, koje su bile prešle Narew. Ruski se napad posve izjalovio. Pri tome zarobismo 3319 Rusa, a otesmo 13 mitraljeza. Na istok i jugo-istok Rozana prodriješ naše čete prema istoku za progonje- nim neprijateljem. Na Prutu (na jugo-istok Pul- tuska) još se žilavo bori. Pred NowoGeorgiew- skom i Varšavom nema promjena. Pred Iwan- gorodom ništa novo. Sjeverno Grubieszowa izbacismo neprijatelja iz više mjesta i zarobismo 3941 Rusa. U ostalom je položaj njemačkih četa generala Mackensena nepromijenjen.

Vrhovna uprava vojske.

Telegrami della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 27. Si annuncia ufficialmente: 27 luglio 1915.

Teatro della guerra russo.

Dopo espugnata Sokal da parte delle nostre truppe, si è combattuto a sud-est della città per il possesso dell'altura, particolarmente importante per mantenere il passaggio attraverso il Bug. Ieri i nostri valorosi reggimenti diedero l'assalto a questa po- sizione; nel quale incontro abbiamo fatto prigionieri 20 ufficiali e 3000 uomini, e catturato 5 mitragliatrici. I combattimenti a nord di Grubieszow progrediscono con successo. Del resto la situazione a nord-est è inalterata.

Teatro italiano della guerra.

Sotto la protezione del fuoco di artiglieria in massa, aperto ieri mattina, gli Italiani attaccarono una seconda volta l'altipiano di Doberdo con forza aumentata. L'assalto fallì con le più grandi perdite che il nemico abbia mai avute. Dopo accaniti combatti- menti da vicino, le nostre truppe, anche in questo nono giorno di battaglia, rimasero in pieno pos- sesso della loro vecchia posizione di combattimen- to, sul margine dell'altipiano. Nelle altre parti del fronte del Litorale quindi nel territorio di confine carinziano e tirolese nulla accadde di essenziale.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

Ivan pok. Mate 0:20 — Jakus Ivan pok. Stjepana 1 — Najev Frane Antin 1 — Matijas Mijo pok. Ivan. Prga 0:40 — Brajnov Jozo pok. Mate 0:40 — Jerković Ante pok. Mate reč. Antonja 6 — Jerković Ivan pok. Petra 1 — Salov Ivka reč. Tomurak 0:20 — Slatina Ivka ud. pok. Josipa 0:40 — Cvitanović Josip pok. Ivana 1 — Božan Jure pok. Grge 0:36 — Matijas Jakov pok. Ivana 0:40 — Matijas Mijo pok. Ivana-Kolega 0:20 — Radić Jako pok. Šimuna 0:20 — Radić Grgo pok. Ivana 0:10 — Palada Antica ud. pok. Nikole 0:40.

Sakupljeno u Donjoj Vali Drvenika (opć. Gornje Primorje) kr. 39:80, dopriniješe:

Kostanić Ivan pok. Bariše kr. 1 — Kostanić Marija ud. pok. Stipe 1:40 — Marić Jakov c. k. financ. stražar 4 — Kanzio Savo c. k. financ. stražar 3 — Brzić Mate c. k. financ. prigledač 2 — Večernik Vjekoslav financ. stražar 2 — Stančim Petar c. k. financ. nadstražar 2 — Grubiša Mate Antin 1 — Gojun Pere 0:60 — Antunović Marko pok. Mate 1 — Vitasović Mat 1 — Kovalinović Mate 0:80 — Ivičević Vjekoslava ud. pok. Petra 10 — Ivičević Mijo pok. Frane 1 — Ivičević Dane ud. pok. Valentina 1 — Ivičević Zamarija pok. Ivana 1 — Ivičević Mandić pok. Joze 1 — Filipović Lovre c. k. financ. stražar 5 — Ivičević Jure pok. Mije 1.

Sakupljeno u crkvi od tutorstva gr. ist. crkve sv. Ilije proroka, u Zadru kr. 70.

Općina Kuna kr. 250.

Sakupljeno u području općine Kuna kr. 787:94

i baš: u odlomku Kuna kr. 231:50, dopriniješe:

Lukić Antun, načelnik kr. 50 — Seoska blagajna Kuna 20 — Gospodarska zadruga Kuna 10 — Hrvatska Čitaonica 10 — Bobanović Ivan pok. Ivana

3 — Viočić Baldo 2 — Turić Mato 1 — Lukać Pero i sin 3 — Matičević Stipan 1 — Piskulić Frano 3 — Glavović Don Frano 2 — Paković Petar pok. Petra 2 — Vodopić Ivan 2 — Vodopić Baldo p. Melka 1 — Ozretić Marin 1 — Čuić Mato 1 — Tomelić ud. Kata 1 — Hilić Niko 3 — Cvitanović Mato 1 — Vidoš Ivan p. Ivana 1 — Palihnić Ivan 1 — Palihnić Božo 1 — Palihnić Antun 3 — Tomelić Miho 1 — Bobanović Čoić Ivan 1 — Bobanović Čoić Antun 0:50 — Medović (brko) Anto 5 — Lovrinović Juro 1 — Mestrovic Anto 2 — Lukać Vlaho 5 — Hilić Kristo 1 — Škurla Stipan p. Ante 1 — Škurla Anto i Baldo 6 — Škurla Marko N. 2 — Medović don Mato 10 — Totić Antun 2 — Glamuzina ud. Frane 2 — Medović ud. Mare 1 — Potrošno-Obrtna Zadruga 10 — Paković Jozo 1 — Kulišić Mato 1 — Jelaš Luka 1 — Ozretić Olga 1 — Juran Miho 2 — Antunović Antun 2 — Prišić Stipan 1 — Bobanović Jozo 3 — Jelaš Jozo 2 — Otac Paulin Soljanić 10 — Vodopić Jozo 1 — Ostoja Ivo 3 — Cezareo Jozo 1 — Turić Matija 1 — Spaleta Kristo 1 — Jurović Antun 1 — Ferlan Ivan 10 — Ferlan Dinko 5 — Ferlan Viktor 5 — Batagel Frane 2 — Benić Stipan 2 — Škurla Anto pok. Stipana 2.

U odlomku Pija vičino kr. 132:50, dopriniješe:

Braća Piskulić kr. 20 — Piskulić Ivan Perleta 2 — Rusković Ivan u Piskulić 1 — Alfrovic Stipan 2

Jeminović Antun 2 — Turić Mate 2 — Poljanić Baldo 2 — Digović Frana 2 — Digović Nikola 1 — Marijanović Ante 0:30 — Digović Ante 0:50 — Kačić Ante 2 — Jurin Baldo 3 — Brašić Nikola p. Nikole 3 — Lučić Ivan 1 — Piskulić Ivan p. Mata 1 — Kačić Ante Ivana 1 — Kačić Ivan 1 — Kulišić udova 1 — Rusković Ante pok. Nikole 1:60 — Pavlović Mate 1 — Piskulić Ante 1 — Piskulić Ante p. Nike

1 — Digović Petar 5 — Škrabalo Nikola pok. Mihe 5 — Škrabalo Marijeta 1 — Rosi Nikola 1:20 — Brašić Petar 2 — Barbic Jure 2 — Milošević Ivan 1 — Brašić Dobroslav 2 — Škrabalo Amalija 0:40 — Brašić Nikola pok. Baldo 20 — Brašić Ivan 1 — Murkić Baldo 1 — Viočić Mato 2 — Cvjetanović Baldo 1 — Rusković Petar 1 — Pijavski Soko 10 — Rusković Mate 1 — Rusković Nikola 2 — Rusković Nino 1 — Skaramuča Ivan 1 — Mrlais Ivan 1 — Bulat Anton 1 — Grbić Stipan 1 — Poljanić Antun 5 — Brajenović Ivan 0:40 — Tomelić Ante 1 — Rusković Mate 0:10 — Brajenović Visko 2 — Brajenović Ivan 2 — Marijanović Nikola 1 — Društvo „Napredak“ 5.

U odlomku Potomije kr. 167:70 dopriniješe:

Soljanić-Tutić Ante, glavar kr. 5 — Radović Antun postarski činovnik 5 — Poljanić Tutić Niko, trgovac 5 — Radović Baldo 1 — Poljanić Pavo 1 — Andrićević Pavo 3 — Šimunković Anto, mediciner 1 — Šimunković Kate, učiteljica 5 — Šimunković Anto 5 — Andrićević Kristo pok. Ante 2 — Kiridžija Ivo 1 — Guljielmi Marko 1 — Radović Taica Ivo 2 — Poljanić Ivo pok. Anta 2 — Radović Jozo i Niko 1 — Santica Ivo A. 2 — Portolan Anto 2 — Matković Ivo pok. Joza 2 — Poljanić Jozo pok. Joza 2 — Poljanić Jozo pok. Iva 3 — Radović Skrivanić Niko 1 — Viočić Niko pok. Nika 2 — Radović Ante p. Nika 1 — Viočić Mato pok. Joza 5 — Miličić Pavo 2 — Gjugum Antun 2 — Santica Miho 1 — Radović Jakov 1 — Andrićević Kristo pok. Iva 1 — Pavlina Jozo 2 — Šimuneti Kate 3 — Bašić Antun 1 — Peruša Anto pok. Anta 1 — Radović Kata ud. pok. Toni 1 — Pinjac Ivo 1 — Radović ud. Ane 1 — Trojanović Visko 1 — Antičević Visko 1 — Viočić Dome 2 — Kostić Stipan 2 — Peruša ud. Frane 1 — Pe-

ska Ivo 1 — Jeleško ud. Ane 1 — Jeleško Anto 1 — Jugović Visko 2 — Matković Ivo pok. Petra 1 — Vuković Jero 1 — Brajenović Jozo 1 — Kresalja ud. Rade 0:30 — Obitelj Santica pok. Iva 3 — Dežulović Ivo 0:40 — Roter ud. Ane 2 — Antičević Rade 1 — Bura Niko 2 — Viočić Ivo J. 2 — Viočić Mato pok. Mata 2 — Poljanić ud. Frane 2 — Ančić Mato 0:60 — Žitković Niko 1. 1 — Viočić Ivo pok. Iva 1 — Vlahović Petar 1 — Santica Ante pok. Nika 2 — Romanović Ivo 2 — Viočić Mikula Niko 2 — Hrvatski Potomski Soko 8 — Hrvatska Potomska Čitaonica 12 — Seoska blagajna 10 — Zadruga Seo. kuće 5 — Kričić Joso, učitelj 10 — Kresalja Niko pok. Iva 2 — Portolan Ivo 1 — Radović Josko 1 — Radović Mrša Ante 1 — Radović Vidoške Ivo 1:40.

U odlomku Prizdrina kr. 58:80, dopriniješe:

Antičević Ivan kr. 2 — Antičević Baldo 1 — Antičević Luka 1 — Bartulović Petar 1 — Beus Jakov 2 — Bogoević Ante 2 — Bogoević Niko 2 — Bogoević Anto (Marušić) 2 — Bogoević Niko (Marušić) 1 — Bubrić Ante 2 — Cibilić Nikola 1 — Cibilić Antun 1 — Harlović Gašpar 2 — Harlović Ivan 2 — Harlović Josip 1 — Harlović Ivan 2 — Harlović Rango 0:40 — Jurović Marko 1 — Jurović Ivan S. 2 — Jurović Anton 1 — Jurović Ivan (Binbela) 1 — Krističević Kap. Baldo 1 — Kučer Mato 1 — Kuzmić Niko 0:80 — Kuzmić Ante 1 — Radoš Kap. Baldo 2 — Radoš Josip 2 — Radić 2 — Pavlović Marko 1 — Sinković Toma 1 — Sinković Ivan 1 — Sok Jozo 3 — Šestanović Pavao 2 — Šestanović Baldo 1 — Troskot Baldo 2 — Tomašević Antun 1 — Tomašević Tere 1 — Tomašević Ivan 1:60 — Vilina Nikola 1 — Žitković Vlaho 2 — Rotez Anica 1.

(Slijedi).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Drnišu. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Drnis

God...
Obr...
samom...
kr. 8: za...
stoj 6 p...
P...
prespl...
primaju...
P...
Za...
„M...
da Itali...
a doka...
Austriju...
Galiciji...
da je c...
u Alban...
mačka...
svemu...
već u r...
rata.
Ne...
mačkoj...
gera“...
mačkoj...
naviješt...
niti form...
da Italij...
u ratu...
Ugarska...
cuske g...
prema...
Francuz...
cuske i...
baš isto...
Njemačk...
pripada...
megju...
gero“ ?...
laca „M...
doista b...
odgovor...
T r e b a...
s k o m...
koja se...
u Carigr...
rezervist...
skom ze...
pripravni...
pristup...
baš ne...
novim r...
uopće p...
zuto je...
čela luka...
da su u...
vost nac...
meku na...
iz kojega...
ka, engles...
vjesnu v...
koje dan...
Bez...
svijet od...
tvoreno...
I tar...
su otpali...
sporedna...
hoće li j...
gnuti u...
Mnogo j...
premiera...
či uveder...
veseliti r...
zom, kak...
noću uvu...
već imaju...
to ruku...
maju orig...
nancijalni...
trajno ost...
Talijan...
Piše član...
Udari...
racije“...
nazvati za...
ciji.
„I...
denta tje...
krajevima...
terati i na...
vima — i...
skim zemlj...
Dalmaciju